

ŠEST ŽEN, ŠEST CITACÍ

ANOTACE:

Žáci se prostřednictvím skutečných příběhů židovských žen za druhé světové války seznámí s problematikou holocaustu a diskutují na dané téma.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VMEGS, VDO (ZV)

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: **14+**

CÍLE:

Žáci:

- umějí formulovat názory na dané téma a kriticky myslet;
- diskutují o etických otázkách na základě skutečných příběhů židovských žen za druhé světové války.

DĚLKA: **40** min.

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LISTY A–F** s citacemi a zadáním úkolu
- šest velkých archů papíru (pro flipchart, balicí papíry)
- fixy

POSTUP:

1. Na různá místa ve třídě předem vyvěsíme prázdné archy papíru. Každý doplníme **PRACOVNÍM LISTEM** s citací jedné z hrdinek filmu a zadáním úkolem.
2. Žáky rozdělíme do šesti skupin, které se rozmístí k jednotlivým „stanovištím“. Skupiny mají cca 5 minut na vypracování úkolu z **PRACOVNÍHO LISTU**. Své závěry zapíší na arch papíru. Po uplynutí přidělené doby se skupiny vždy posunou o jedno místo dál, a postupně tak vystřídají všechna stanoviště.
3. Na závěr se skupiny vrátí na své původní místo. Žáci prostudují informace, které zde zapsaly i ostatní skupiny, a krátce o nich diskutují.
4. Zástupce každé skupiny postupně představí ostatním své téma. Přečte nahlas citát a shrne myšlenky, které vyplynuly z práce všech skupin.

REFLEXE:

Probíhá závěrečnou diskusi nad otázkami: Čím se lišily a v čem si byly příběhy židovských žen podobné? Mohou být příběhy těchto žen pro nás poučením?

POZNÁMKA:

Při nedostatku času lze aktivitu zkrátit tak, že každá skupina pracuje pouze s jedním citátem a výsledky své práce prezentuje ostatním. V tomto případě na aktivitu stačí 25 minut.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivita dává možnost pracovat buď se všemi citacemi, nebo jen s některými z nich. Osvědčilo se pracovat v menších skupinách po třech žácích. Další možností je místo velkých záznamových archů použít i papíry ve formátu A4. Žáci tak zůstávají na svém místě a po třídě putuje jen citát se záznamovým archem. Je třeba nechat žákům dostatek času na přečtení a diskusi nad citací. Pokud není dostatek času, je lepší snížit počet citací než zkracovat dobu na vypracování úkolů. Osvědčilo se mi skupiny obházet a ujistit se, že žáci všemu rozumí, popřípadě vysvětlit, čemu nerozumí (např. pojem propaganda). Diskuse byla aktivní a i obecně etická témata se stále dotýkala holocaustu. Aktivita by mohla být dále využita jako úvodní k následné samostatné práci – úvahy, eseje.

Zdeňka Juklová, Masarykova základní škola a Obchodní akademie v Tanvaldu

„... Někteří dejchali, někteří už ne. Já jsem ještě dýchala. Najednou už jsem měla pocit, že slyším hlas a řek: ‚To je konec, dále už nemůžeš.‘ Tak, jak jsem se nemohla hnout, tak jsem vstala na kolena a přelezla všechny ty mrtvoly. Ani nevím, kde jsem tu sílu brala. To vím, že nebyla moje. Ta šla odněkud odjinud... Předemnou byla stanice Červeného kříže a tam jsem zalezla...“

Zdena Fantlová

Úkol:

Zamyslete se nad tím, kde v mezních situacích berou lidé sílu přežít. Svě postřehy запиšte.

„Můj kluk plakal, že má hlad. Náhodou jsem tam viděla kousek chleba, tak jsem mu ho dala. – Já jsem kradla. – Nezapomenu na to!“

Alice Herz Sommerová

Úkol:

Zamyslete se nad etickým dilematem: ukradnout s cílem někomu pomoci, nebo nekrást? Své názory stručně zformulujte a запиšte.

„Když jsme se pak dostali do Anglie, přes Polsko, tak ten anglický úřad se o mě postaral a poslal mě do školy. Já jsem se velmi dobře učila, náš ředitel tvrdil, že bych měla jít na univerzitu. Já jsme řekla: ,Ne, já na univerzitu nepůjdu, já musím něco udělat, abychom se zbavili těch hitlerovských nácků,‘ a tak jsem se přihlásila dobrovolně k letcům.“

Ruth Tosková

Úkol:

Pokuste se odpovědět na otázku: Co vedlo lidi k zapojení do protinacistického odboje? Zamyslete se nad vztahem odboj – svoboda a své názory zapíšte.

**„Tak jsem si stoupla na silnici a šla jsem přesvědčovat ty
ustupující Němce, aby se dali do lesů, že jim tam budem
nosit žrádlo. Co tady bojujou, za koho? Dyť to byli chudáci,
a oni opravdu šli a byli celý šťastný.“ Otázka režisérky:
A přijali ty partyzáni německý vojáky?**

**„Jo, přijali, co měli dělat. Někteří zastřelili, co byli moc, Heil
Hitler, ale někteří přijali, ale někteří opravdu oddělali.“**

Pavla Kováčová

Úkol:

Zamyslete se nad pojmy vina – trest – odplata. Svě myšlenky zformulujte a запиšte.

„Permanentně jsme žili ve strachu. My jsme měli čtyři tlumoky, nebo jak se hezky říká ruksaky, a ty jsme měli zabalené. Jednoho dne zazvonili u nás a řekli: ‚Vezměte si věci a pojdte.‘“

Erika Bezdíčková

Úkol:

Z čeho pramenil jejich strach? Věděli, kam je odvezou? Pokuste se odhadnout, co v zavazadlech měli. Diskutujte a názory, na kterých se shodnete, zapíšte.

„Ten jeden říká: ,No vždyť ona vypadá jako člověk.‘ Ta propaganda byla taková, že oni s námi tak zacházeli a měli nás jako dobytek.“

Zuzana Růžičková

Úkol:

Jaký cíl má propaganda? Jak je možné, že lidé dokonce uvěřili, že Židé nejsou lidé? Jaké jsou hranice lidské důstojnosti? Své názory запиšte.